Jaakko Kangasniemi, toimitusjohtaja

19.10.2021
Lausunto

Kehityspolitiikan ylivaalikautinen selonteko

Asiantuntijalausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Laina- ja sijoitusmuotoinen kehitysrahoitus kestävän kehityksen vauhdittajana

Kehityspolitiikan ylivaalikautinen selonteko tarjoaa tarpeellisen läpileikkauksen Suomen kehityspolitiikan suuntaviivoihin ja antaa meille toimijoille tärkeitä suuntaviivoja myös oman toimintamme kehittämiseen.

Suomen julkista kehitysrahoitusta annetaan sekä avustusmuotoisena että laina- ja sijoitusmuotoisena tukena. Myös jälkimmäisellä rahoitusmuodolla tavoitellaan Suomen kehityspolitiikan tavoitteiden mukaisia kehitysvaikutuksia, mahdollisimman kestävästi. Tuotto-odotus varmistaa rahoituksen kohdistumisen elinkelpoisiin yrityksiin ja kestäviin kehitysvaikutuksiin sekä edesauttaa varojen käyttöä uusin sijoituksiin ja lainoihin.

Laina- ja sijoitusmuotoisella tuella on mahdollista edistää suomalaista lisäarvoa ja hyödyntää suomalaista osaamista sekä ennen kaikkea mahdollistaa kestävän kehityksen investointeja ja hankkeita siellä, missä ne eivät muutoin käynnistyisi.

On selvää, ettei Agenda 2030:n kestävän kehityksen tavoitteita voida saavuttaa ilman yksityistä sektoria. Kehitysmaiden on arvioitu tarvitsevan uusia investointeja jopa 4 000 miljardin Yhdysvaltain dollarin verran. Finnfund on Suomen valtion yksi työkalu tämän rahoituksen mobilisoimiseen.

Finnfundin rooli suomalaisena kehitysrahoittajana

Finnfund on keskeinen suomalaistoimija ja varteenotettava kansainvälinen toimija julkisen laina- ja sijoitusmuotoisen kehitysyhteistyörahoituksen toteuttamisessa ja sen edistämisessä, että myös muita rahoittajia saadaan mukaan kestävän kehityksen investointeihin.

Jokaisella investoinnilla on kolme kriteeriä, joiden toteutumista arvioidaan ennen sijoituspäätöstä sekä seurataan sijoituksen koko elinkaaren ajan**: taloudellinen kannattavuus, vastuullisuus sekä vaikuttavuus.** Finnfund ja muut kehitysrahoittajat tukevat yritysten kehittymistä, ja esimerkiksi lainaerien maksatukset voidaan sitoa vastuullisuussuunnitelman etenemiseen.

Finnfund noudattaa toiminnassaan Suomen kehityspolitiikan linjauksia, **painottaen ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä tasa-arvoa ja erityisesti naisten ja tyttöjen aseman parantamista.** Vuonna 2019 myönnetty 210 miljoonan euron finanssisijoituslaina on kokonaisuudessaan varattu jo tehtyihin sijoituspäätöksiin, jotka kohdistuvat asetettujen tavoitteiden mukaisesti ilmasto-hankkeisiin sekä sukupuolten tasa-arvoa edistäviin hankkeisiin.

Finnfund on kansainvälisen, tasa-arvosijoittamista edistävän *2xChallenge*-aloitteen perustajajäsen. Yhtiön **jokainen investointi arvioidaan sen osalta miten hyvin se edistää naisten ja tyttöjen oikeuksia**. Vastaavasti jokaisen

investoinnin ilmastovaikutuksia arvioidaan osana investointipäätöstä sekä seurataan investoinnin elinkaaren ajan.

Finnfund raportoi keväällä olevansa maailman ensimmäinen kehitysrahoittaja, jonka portfolio on hiilinettonegatiivinen eli Finnfundin sijoitussalkku sitoo enemmän hiiltä kuin se tuottaa. Tämä on erityisesti Finnfundin pitkäaikaisten metsäsijoitusten ansiota. Finnfund julkisti heinäkuussa myös ilmasto- ja energialinjauksen, jossa se sitoutuu muun muassa tekemään miljardin euron arvosta uusia ilmastosijoituksia vuoteen 2030 mennessä sekä pitämään sijoitussalkkunsa hiilinettonegatiivisena. Tällä hetkellä 51 % Finnfundin rahoituksesta kohdistuu ilmastotoimiin.

Finnfund tulee jatkossakin panostamaan Afrikkaan ja köyhimpiin maihin. Viime vuonna Finnfundin tekemistä sijoituspäätöksistä yli puolet kohdistui Afrikkaan, 97 % sijoituksista tehtiin kolmeen köyhimpään OECD DAC-luokkaan ja 42 % kaikkein köyhimpiin LDC-maihin. Finnfund kasvattaa tulevaisuudessa myös organisaationsa läsnäoloa Afrikassa.

Hyviä työpaikkoja ja osaamista kehitysmaihin

Selonteko tuo hyvin esiin sen, että etenkin väestönkasvun ollessa talouskasvua nopeampaa hyvinvoinnin ja kestävän kehityksen varmistaminen on erittäin vaikeaa. Esimerkiksi Afrikassa työmarkkinoille tulee arvioiden mukaan vuosittain 10-12 miljoona nuorta vuosittain.

Koronapandemia on vaikeuttanut tilannetta entisestään: köyhillä mailla ei ole mahdollisuutta tukea kansalaisiaan ja yrityksiään rikkaissa maiden tavoin. Kun yksityinen sektori vastaa noin 90 % kehittyvien maiden työpaikoista, hyvien työpaikkojen merkitys korostuu. **Koronapandemia onkin korostanut Finnfundin kaltaisten pitkäjänteisten ja kestävää ja vastuullista yritystoimintaa vahvistavien rahoittajien merkitystä.**

Finnfundin rahoitus kohdistuu aina kehitysmaissa toimiviin yksityisiin yrityksiin, jotka tuottavat työpaikkoja ja hyvinvointia kohdemaissaan. Työpaikkojen laatua arvioidaan ja seurataan esimerkiksi suhteessa Maailmanpankkiryhmään kuuluvan IFC:n vastuullisuusstandardeihin (ns. performance standards) sekä Finnfundin oman ihmisoikeuslinjaukseen. Finnfund tekee myös yhteistyötä eri asiantuntijatahojen kuten kansalaisjärjestöjen kanssa.

Finnfundiin kohdistetut valtion varat eivät kulu vaan lisääntyvät

Suomen kehitysyhteistyövaroja on ohjattu Finnfundiin viime vuosina pääasiassa finanssisijoituksina, eli korollisina lainoina. Finnfund sijoittaa lainatun pääoman taloudellisesti kannattaviin, vastuullisiin ja kehitysvaikutuksia tuottaviin investointeihin kohdemaissa, ja maksaa valtiolle korkoa lainastaan.

Keskeistä on myös, että jo saavutetut kehitysvaikutukset säilyvät myös rahoituksen päättymisen jälkeen. **Vastuullisiin, vaikuttaviin ja kannattaviin yrityksiin sijoittamalla varmistetaan, että sijoituskohde ei jää riippuvaiseksi kehitysavusta, vaan pystyy tuottamaan kehitysvaikutuksia myös sijoituksen päätyttyä.**

Kehitysvaikutukset ovat Finnfundin työn tärkein tulos. Finnfund arvioi investointiensa vaikutukset rahoitettuihin yrityksiin, niiden sidosryhmiin ja ympäröivään yhteiskuntaan sekä seuraa vaikutuksia niin hankekohtaisesti kuin vuosittain koko portfolion tasolla. Vaikuttavuustyötä ohjaavat

vaikuttavuussijoittamisen parhaat kansainväliset periaatteet, *Operating Principles for Impact Management*, jotka Finnfund allekirjoitti ensimmäisten joukossa.

Vuonna 2019 Finnfundin sijoituskohteet muun muassa:

- tarjosivat 82 000 suoraa työpaikkaa, joista 35 % naisille;
- tuottivat puhtaampaa energiaa 8 200 GWh, mikä vastaa lähes 16 miljoonan ihmisen kulutusta kohdemaissa;
- hoitivat vastuullisesti noin 1 150 000 ha metsää, eli noin 200 Nuuksion kansallispuiston verran;
- myönsivät 5,2 miljoonaa mikro- ja pienyrityslainaa, joista 65% naisille;
- tuottivat ruokaa kattamaan yli 520 000 ihmisen päivittäisen kaloritarpeen.

Valtion rahoitus Finnfundille mahdollistaa kokoaan suuremman rahoituksen kestävään kehitykseen. Valtion pääomituksen tuella Finnfund pystyy ohjaamaan myös yksityistä pääomaa kehittyviin maihin esimerkiksi laskemalla liikkeelle yksityisiä joukkovelkakirjoja ja tarjoamalla suomalaisille sijoittajille kanssasijoitusmahdollisuuksia. Finnfund on myös perustanut OP Ryhmän kanssa Suomen ensimmäisen kehittyville markkinoille sijoittavan vaikuttavuusrahaston OP Finnfund Global Impact Fund I:n. Koska Finnfund tekee sijoituksia osittain yksityisellä rahoituksella, yhtiön raportoima **kumulatiivinen kehitysapu ODA ylittää valtiolta saadun rahoituksen**.

Lisäksi Finnfund pystyy rahoituksellaan ja osaamisellaan vahvistamaan kehitysmaiden yritysten kasvua ja kehitystä niin, että ne ovat entistä kiinnostavampia sijoituskohteita jatkossa myös puhtaasti kaupalliselle rahoitukselle. Tämä mahdollistaa sekä toiminnan että sen tuottamien kehitysvaikutusten laajenemisen myös tulevaisuudessa.

Lisätietoa Finnfundista kotisivuillamme www.finnfund.fi sekä vuosikertomuksessamme.